

LES PROGRAMMA

NIEUWS IN DE KLAS SCHRIJFWEDSTRIJD 2023

Credits: ANP/Peter Hilz

Nieuws in de klas

Het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia

VOOR DE DOCENT

NIEUWS IN DE KLAS - SCHRIJFWEDSTRIJD 2023

Op [de Derde Kamer](#) van ProDemos vind je meer informatie over hoe de democratie werkt. Bij dit lesmateriaal hoort ook de video [‘De baas in Nederland’](#) en de video [‘Verkiezingen’](#). Kijk voor meer lesmateriaal ook in de database van ProDemos. Je kunt in de database zoeken op ‘Tweede Kamer’.

Voor opdracht 1 kan de nieuwsservice worden gebruikt. Voor opdracht 2 en 3 is de nieuwsservice niet nodig. Bij de opdrachten zijn, indien relevant, links naar de betreffende artikelen en video’s opgenomen.

Benodigheden:

- Laptop/smartphone
- evt. pakket landelijke kranten

Begrippenlijst

Het hoofdredactioneel commentaar

De hoofdredacteur of een erg ervaren journalist schrijft zijn mening op over een onderwerp in een kort artikel. Zo weet de lezer wat de krant van een onderwerp vindt. Vaak staat er ‘Hoofdredactioneel’ boven het artikel.

De column

In een column wordt een kritische mening opgeschreven door een columnist. Deze geeft een eigen mening over het nieuws. Vaak staat een foto van de columnist bij het artikel zodat lezers het herkennen.

De ingezonden brief

Dit is een selectie van brieven die lezers hebben ingestuurd. Ze worden verzameld op de ‘opiniepagina’. Op die plek lees je dus meningen van lezers, en wat zij vinden van het nieuws.

VO onderbouw

Lesuur

Maatschappijleer,
Maatschappijwetenschappen en Nederlands

Nederlands, redactie, nieuwsberichten

INTRODUCTIE

Niet alles in de krant is objectief!

In nieuwstitels lees je betrouwbare informatie, want journalisten doen objectief verslag van het nieuws op basis van feiten. Staan er dan helemaal geen meningen in nieuwstitels? Jazeker wel. Alleen worden meningen gescheiden van objectief nieuws. Online hebben lezers de mogelijkheid om direct op nieuwsberichten te reageren, reacties met de meeste likes verschijnen bovenaan nieuwssites, zie het voorbeeld hieronder van nu.nl.

Bij kranten is dat natuurlijk anders; om niet in de war te raken worden er speciale plekken voor meningen gereserveerd: **het hoofdredactioneel commentaar, de column en de ingezonden brief**. Met die laatste ga je straks zelf aan de slag: je gaat een brief schrijven aan de krant, waarin je jouw mening over een onderwerp dat je zelf kiest, goed onderbouwd opschrijft. Als je hier klaar mee bent, kun je de brief zelfs inzenden voor de Nieuws in de klas-schrijfwedstrijd. Veel succes en plezier!

Maandag 11 september 2023 | Het laatste nieuws het eerst op NU.nl

Door onze nieuwsredactie

05 sep 2023 om 15:40
Update: 6 dagen geleden

951 reacties

Delen

De uitstoot van broeikasgassen heeft invloed op de overlevingskans van de ijsbeer. Hoewel veel mensen op basis van hun boerenverstand al wisten dat smeltend ijs slecht is voor ijsberen, is nu het wetenschappelijke bewijs geleverd.

Highway_61 6 dagen geleden

Er zijn nu minimaal tweemaal zoveel ijsberen als 50 jaar geleden. In sommige gebieden vormen ze zelfs een plaag. De ijsbeer is zo'n 2 miljoen tot 400.000 jaar geleden ontstaan vanuit populaties bruine beren. In de tussentijd heeft hij diverse ijstijden en interglacialen overleefd. Als iets een beer kenmerkt, dan is het wel zijn vermogen om zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Ja, misschien zullen bepaalde populaties ijsberen het lastiger krijgen wanneer het zee-ijs wat eerder smelt in de zomer. Nou en? Daardoor zullen zeehonden-populaties zich kunnen herstellen, enzovoort. De natuur is geen statisch geheel, maar voortdurend aan verandering onderhevig. Gek genoeg zijn het altijd de meest progressieve mensen die wat natuur betreft aartsconservatief zijn.

Respect 84 👍 Reageren 🗨️ Delen 🔗

Rapporteert 🚩

NUjij-gebruiker-fd9d06aa-b7d5-4e26-be6e-b8ec50d29ba3

6 dagen geleden

Mag ik zeggen dat ik dit een beetje een open-deur onderzoek vindt? Wat weten we nu dat we eerder nog niet wisten?

Dan ben ik toch blij als ik lees dat Duitsland een miljard gaat investeren in onderzoek naar kernfusie. Werken naar oplossingen voor de klimaatcrisis maakt mij toch een stuk vrolijker

Respect 38 👍 Reageren 🗨️ Delen 🔗

Rapporteert 🚩

VERSCHILLENDE PLEKKEN, VERSCHILLENDE MENINGEN

In de introductie heb je al kort iets geleerd over de plekken in de krant waar meningen over een onderwerp te vinden zijn: het hoofdredactioneel commentaar, de column en de ingezonden brief. In de begrippenlijst aan het begin vind je uitgebreidere uitleg over de drie vormen.

- 1.) Pak de krant en blader er doorheen en ga op zoek naar een column, een hoofdredactioneel commentaar en een ingezonden brief. Je kunt ook de drie teksten op de volgende pagina's lezen.
- 2.) Beantwoord de volgende vraag voor alledrie de teksten:
 - Wat is het doel van de schrijver?
 1. De schrijver roept ergens toe op
 2. De schrijver geeft commentaar
 3. De schrijver stelt iets vast
 4. De schrijver probeert je te inspireren
 - Welke vorm vind je het leukst om te lezen? De column, het hoofdredactioneel commentaar of de ingezonden brief? Waarom?

Commentaar Vertrouwen in de overheid

Partijen moeten realistisch blijven: niet alle verkiezingsbeloftes zijn uitvoerbaar

7 september 2023

Met hoopvolle teksten over meer respect, samenwerking en vertrouwen presenteerden de eerste grote politieke partijen afgelopen week hun verkiezingsprogramma's. De nieuwe lijsttrekkers van VVD, CDA en PvdA/GroenLinks probeerden een hoopvolle en positieve toon aan te slaan, en dat is een mooie poging af te komen van het gure politieke klimaat van de afgelopen jaren.

De nieuwe VVD-lijsttrekker Dilan Yesilgöz trapte vrijdag af met een pleidooi voor 'ademruimte' omdat "we elkaar verstikken en de zuurstof uit de samenleving lijkt te verdwijnen". Bij het CDA werd gesproken over 'een nieuwe ochtend'. En Frans Timmermans van de nieuwe combinatie PvdA/GroenLinks benadrukte dat met meer samenwerking het vertrouwen in de samenleving weer kan terugkomen.

In een felle verkiezingsstrijd kan een redelijk geluid snel veranderen

Het is nog even wachten op de verkiezingsprogramma's van D66 en vooral van BBB van Caroline van der Plas en Pieter Omtzigt's partij Nieuw Sociaal Contract (NSC). Deze laatste twee partijen zijn de grote uitdagers van de gevestigde partijen en kunnen het politieke landschap in de Tweede Kamer volledig gaan opschudden. Zij zullen ook mede bepalen hoe de toon in de verkiezingscampagne gaat worden. Ze benadrukken nu dat ze vooral een 'redelijk' geluid willen laten horen, maar in een felle verkiezingsstrijd, kan dat zomaar veranderen.

Er valt veel voor te zeggen dat de Haagse politiek weer laat zien dat ze met respect voor elkaars opvattingen en samenwerking de grote uitdagingen in het land daadwerkelijk kunnen aanpakken. Want na deze verkiezingen staat een nieuw kabinet weer voor dezelfde uitdagingen als Rutte IV: het klimaatprobleem oplossen, een forse CO2-reductie realiseren, het tekort aan woningen terugdringen, de migratieproblemen tackelen en de schrijnende tekorten op de arbeidsmarkt oplossen. Het zijn allemaal onderwerpen die over de bestaanszekerheid van mensen gaan, en de inhoudelijke campagne gaan bepalen.

HR commentaar, Trouw
Partijen moeten realistisch blijven: niet alle
verkiezingsbeloftes zijn uitvoerbaar

Ander economisch tij

Maar een nieuw kabinet mag straks de plannen wel uitvoeren in een economisch geheel ander tij dan het kabinet Rutte. De economie zit op de rand van een recessie en de overheidstekorten lopen door de renteverhogingen op. De vraag is hoeveel geld er beschikbaar zal zijn om nieuw beleid te maken. Zo leeft bij partijen terecht de wens om het minimumloon te verhogen, maar hoeveel gaat dat kosten als ook de uitkeringen meestijgen? Economen waarschuwen al dat een nieuw kabinet zal moeten bezuinigen, of de lasten verhogen.

Het is daarom ook van belang dat partijen realistische verwachtingen scheppen in de komende verkiezingstijd. Respect en samenwerking zijn belangrijk, maar herstel van vertrouwen in de overheid ook. Het vertrouwen van burgers in de overheid is al zo laag. Dat mag geen nieuwe deuk krijgen.

[Het commentaar](#) is de mening van Trouw, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteurs.

Wopkecoach

Afgelopen donderdagavond telefoon. Wopke. Of ik even tijd voor hem had? Het was niet het goede moment. Mijn vrouw en ik wilden net gaan slapen en troffen daarvoor onze voorbereidingen. Mijn vrouw appte nog wat heen en weer met haar orgasmecoach en ik las op mijn iPad de laatste adviezen van onze nieuwe intimiteitscoördinator. En als je in die stemming bent, heb je geen zin in telefoon van Wopke.

Toch drong hij aan op een gesprek. Hij had me nodig. Ik keek vragend naar mijn vrouw en zij knikte dat het goed was. Ik zei dat ik wel even tijd had. Hij verstond me niet. Ik herhaalde dat ik wel even tijd had en dat ik naar mijn werkkamer liep om... Hij verstond me weer niet. Toen merkte ik dat ik een pleister op mijn mond had. Daar slaap ik tegenwoordig mee. Dan snurk je namelijk niet. Tip van Arie Boomsma. Toen merkte ik dat ik ook mijn blauwe bril nog op had. Die heb ik sinds een aantal maanden op aanraden van mijn chronotherapeut, die mij met hulp van die bril een nieuw slaap-waakritme heeft aangeleerd. Vroeger ging ik tukken als ik moe was, maar dat is echt achterhaald. Schadelijk zelfs.

Wopke vertelde dat hij in een luxe Brusselse hotelkamer zat en dat hij verdrietig was. Terneergeslagen. Ik wilde hem vragen hoe dat kwam, maar ik deed dat niet. Op aanraden van mijn communicatie-adviseur. Je moet de patiënt niet te vroeg onderbreken. Als je hem laat babbelen komt hij vaak zelf met de kwaal en daarna de oplossing. Toch vroeg ik na een tijdje waarom hij zich zo down voelde.

Zijn antwoord was simpel: het Schettinogevoel. Ik begreep hem. Francesco Schettino was de kapitein die op 13 januari 2012 als een van de eersten het zinkende cruiseschip Costa Concordia verliet. Het schip had onder water een rots geraamd omdat het te dicht langs de kust voer. Dat kwam weer omdat een van de bemanningsleden naar zijn moeder op de wal wilde zwaaïen. Heerlijk Italiaans verhaal. Daarom wil ik daar gaan wonen.

Ik stelde hem gerust. Je hebt het CDA inderdaad op uiterst laffe wijze verlaten, maar om het nou te vergelijken met een cruiseschip. Je was de laatste jaren niks meer dan een zeeverkenner op een krakkemikkig houtvlot. En je bent natuurlijk niet de enige die gevlucht is. Pieter, Mona, Hugo en zelfs topspits en politiek wereldwonder Lucille is ermee gekapt. Vooral dat laatste is een oorverdovende klap die nog lang zal nadreunen in Den Haag. Om over de criminele melkmuil Sywert nog maar te zwijgen. Hij was een tijdje het moreel kompas van jullie christenclubje.

„Maar”, zei Wopke, „het zit dieper. Ik voel me mislukt! Niet als praeses van Minerva waar ik zelfs de geuzennaam ‘Wopke de Wipper’ had. Dat waren mooie tijden. Ook niet bij Shell en zeker niet bij goocheltrukenproducent McKinsey waar we met zijn allen schofterig veel geld hebben verdiend. Maar mijn politieke carrière...”.

Toen viel het stil. Ik durfde niet te reageren en zocht naarstig naar mijn pleister. Hij vervolgde: „Nu heb ik me door Mark hier laten droppen en ik heb het gevoel dat ik zowel in Nederland als in de rest van Europa keihard uitgelachen word. Niemand gelooft me. Niemand wil me. Niemand heeft me gefeliciteerd. Alleen mijn oude collega’s van Shell. Maar die vroegen vooral of ik ze zo nu en dan wilde bellen als ik nieuws had. Ik voel me zo’n politieke loser.”

Ik zweeg nog steeds en dacht onderhand aan Omtzigt, die binnenkort na zijn verpletterende verkiezingsoverwinning aan de Volendamse BBB-voorzitter Mona gaat vragen of zij zijn premier wil worden.

Zachtjes huilde Wopke: „Zal ik aan ze vragen of ze mij er dan uit willen gooien of kan dat niet?”

Ik drukte de pleister op mijn mond en dacht: de Spaanse voetbalbond zoekt binnenkort een nieuwe voorzitter. Toen hing ik op. Mijn vrouw sliep als een bos bloeiende rozen. Ik dacht: arme Wopke en belde mijn slaapbegeleider. Arie was gelukkig nog wakker.

Een versie van dit artikel verscheen ook in [de krant van 2 september 2023](#).

Sociaal contract

De nieuwe partij van Pieter Omtzigt gaat voorop in de peilingen. Iedereen wil graag dat Nieuw Sociaal Contract tekenen. Het vooruitzicht van een betrouwbare overheid die klaar staat voor haar burgers is onweerstaanbaar, na debacles als de toeslagenaffaire en de puinhopen na de aardbevingen in Groningen. Maar beseffen mensen wel dat een contract vaak wederkerig is? Alle contracten die de meeste mensen tekenen hebben het over rechten én plichten.

Zullen de mensen die op Omtzigt gaan stemmen ook hun eigen sociale handelen nader bekijken? Voortaan geen gedrang meer bij de treinen, geen hondenpoep op de stoep, geen vuil naast de vuilniscontainer, geen gescheld in het verkeer, netjes richting aangeven op de rotonde. Zo ja, dan teken ik dat contract ook.

Lucien Aspelting, Tiel

OPDRACHT 2

10 minuten

HOERA VOOR DE KLIMAATACTIVIST?

Meningen in de krant zijn bedoeld om de lezer uit te dagen om een mening te vormen over een onderwerp. Door goed onderbouwde meningen te lezen kun je zelf bepalen of je het er mee eens bent, en misschien ga je zelfs anders tegen een onderwerp aankijken.

1. Beschrijf kort hoe je aankijkt tegen het onderwerp 'klimaatactivisten'. Ben je zelf bewust bezig met het klimaat? Vind je dat je genoeg doet? Of juist niet? Zou je zelf actie willen voeren? Waarom wel/niet? Word je wel eens beïnvloed door wat je ziet/hoort/leest in de media?
2. Lees het fragment op de volgende pagina uit de column van Aylin Bilic in NRC van 8 juni 2023.
3. Ben je het eens met de columnist?

Ben je argumenten tegengekomen die je nog niet kende? Welke?

Klimaat meer gebaat bij bèta's dan activisten

Actrice Carice van Houten heeft last van mentale klachten door de klimaatverandering. Zij werd recent na het bijwonen van een lezing van protestgroep Extinction Rebellion (XR) [in één klap klimaatactivist](#). Ze was bang en verdrietig. En dus moest ze iets doen.

De klimaatbeweging lijkt wanhopiger, vocaler en radicaler te worden: de mens zorgt al in de nabije toekomst voor de ondergang van de aarde, bedrijven die niet direct stoppen met fossiel moeten geboycot worden. De acties van wegblokkeerders en schilderijbesmeurders zorgen voor een nieuwe splijtzwam in de samenleving: mensen staan te juichen of ergeren zich kapot.

Van Houten is niet de enige die aan een klimaatdepressie lijdt. Een bij XR aangesloten psycholoog [vertelde in december 2019 in Nieuwsuur](#) dat ze zogeheten rouwcirkels had georganiseerd om mensen te ondersteunen bij negatieve gevoelens oproepen door klimaatverandering. Wie een verslaving heeft, aan straatangst of andere stoornissen lijdt, wacht overigens soms maandenlang om bij een erkende psycholoog langs te kunnen. Het tekort aan medewerkers in de geestelijke gezondheidszorg wordt ieder jaar groter.

Ook mijn dochtertje werd enkele jaren geleden getroffen door klimaatwanhoop, nadat haar yogajuf de groep verteld had dat het eten van vissen tot vernietiging van de aarde leidt. Door er niet dagelijks aandacht aan te besteden en vooral het woord 'vernietigen' anders uit te leggen dan in de doorsnee tekenfilm, lukte het me haar er weer uit te trekken.

Over Aylin Bilic

Aylin Bilic is headhunter en publicist. Ze schrijft om de week een column.

Meer

Zouden Nederlanders die halverwege de maand geen geld meer hebben voor de boodschappen of al jaren geen woning kunnen vinden ook zijn lamgeslagen door klimaatwanhoop, vraag ik me wel eens af. Als ik de beelden zie van een geblokkeerde Utrechtsebaan kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat het een aandoening is die voornamelijk het geprivilegieerde deel van de bevolking treft.

Uit bezorgdheid in beweging komen is natuurlijk verre te prefereren boven de zorg belasten met wanhopige gedachten. Maar de vraag is of de acties van klimaatactivisten zin hebben. Haalt dat actievoeren daadwerkelijk wat uit, of is het vooral een bonbon voor de eigen ziel?

Waarom gaan aanhangers van Extinction Rebellion niet massaal werken bij Shell, Tata Steel of in de luchtvaartsector? Om die organisaties maximaal te laten innoveren en zo bij te dragen aan de transitie, in plaats van onmiddellijke opheffing te eisen waardoor onze samenleving volledig in zou storten? Waarom verspreiden ze zich niet als zendelingen over de rest van de wereld om kennis, ervaring en een positieve klimaathouding te delen vanaf het enige continent dat serieus werk maakt van CO₂-reductie: Europa?

De meeste landen en bedrijven in Europa lijken de (hoge) emissiedoelstellingen echt te gaan halen. Waarom die bedrijven niet als voorbeeld stellen - en eventueel vriendelijk vragen om nóg meer te proberen - in plaats van ze te boycotten, te verbieden geld aan musea te doneren of te eisen dat verzekeraars en pensioenfondsen zich eruit terugtrekken. Samen de schouders eronder, dat gevoel. Polarisatie in de samenleving komt het klimaat op lange termijn niet ten goede, vrees ik.

Als je echt wilt bijdragen aan klimaat en milieu, stimuleer jongeren dan een technische opleiding te doen. Zó kun je maximaal bijdragen aan het verbeteren van zonnecellen, windenergie, elektrificatie en de waterstofeconomie. Zó kun je goede alternatieven zoeken voor het plastic waar we van af willen. Zó kun je werken [aan echte emissiearme stallen](#). En zó kun je bijdragen aan de transitie naar een ecologische landbouw die de natuur veel minder belast, zonder dat de gewasopbrengst per hectare sterk daalt. Kortom, klimaatactivist, schud die radicale gedachten van je af, laat die lijmpot voortaan staan en draag positief bij aan een nieuwe wereld.

Aylin Bilic is headhunter en publicist.

Een versie van dit artikel verscheen ook in [de krant van 8 juni 2023](#).

OPDRACHT 3

HOE SCHRIJF JE EEN GOEDE INGEZONDEN BRIEF?

In deze les ga je een brief schrijven aan de krant. De brief mag gaan over jouw gevoelens over bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne, het klimaat, maar ook over iets waar je je aan stoort. Of iets waar je mee zit.

1. Onderwerp kiezen

- Er is vast wel iets dat je dwars zit of dat je graag wilt delen.
- Blader de kranten door en bedenk wat dat zou kunnen zijn.
- Misschien helpt het ook om er met elkaar over te praten?

2. Hoe ga je te werk?

Een brief schrijven is eigenlijk een stelling/mening hebben en daar argumenten bij vinden. We helpen je door de regels te geven voor het schrijven van een betoog:

- Zorg dat je brief niet te lang en niet te kort is. De krant heeft een beperkte ruimte, dus te lange teksten worden niet geplaatst.
- Let op stijl- en spelfouten en een nette verzorging.
- Gebruik eigen woorden. De brief is jouw persoonlijke mening, dus kopieer niet de mening van iemand anders.
- Onderbouw je mening met minimaal twee argumenten.
- Verdeel je tekst in een inleiding, kern en slot (met alinea's).
- Zorg dat het duidelijk is in jouw brief waarop je reageert (verwijs hiernaar). Hoe en waarom is aan jou.
- Zorg dat de toon van de brief aansluit bij de lezer. Dus begin geen tirade gericht aan iemand die de brief nooit gaat lezen, maar verklaar je boosheid aan mensen die de brief wel gaan lezen.

3. Wil je zien hoe een krant brieven selecteert? Kijk dan naar het volgende filmpje waarin de hoofdredacteur van het Algemeen Dagblad uitlegt hoe het selectieproces werkt.
4. Heb je je brief klaar? Ga dan naar www.Nieuwsindeklas.nl/schrijfwedstrijd en doe mee!

Hoe komt een ingezonden brief in de krant terecht?

Hoe komt een krant tot stand is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de onderbouw van het VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave Nieuws in de klas: Schrijfwedstrijd 2023

Samenstelling en redactie: Anne de Vroomen

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl